Clasificarea în interesul cititorilor

Costachi Agache
Biblioteca „G.T. Kirileanu" Neamţ

Unul din scopurile principale ale bibliotecilor publice îl reprezintă accesul liber al utilizatorilor la informaţie. Realizarea de cataloage în format electronic a dus la creşterea vitezei de regăsire a informaţiei, dar căutările după subiecte, domenii, anumite teme, etc. nu se pot realiza fără ajutorul personalului specializat din bibliotecă. Schema sistematică de clasificare, sub forma notaţiei zecimale, întrebuinţată pentru a reprezenta conţinutul documentelor, nu este cunoscută de utilizatorii bibliotecii. Din acest motiv, în cadrul Bibliotecii Judeţene Neamţ a început la sfârşitul anului 1999 constituirea bazei de date de subiecte şi termeni tezaur.

Au fost introduse mai întâi în baza de date informaţiile aflate în dosarele constituite pe domenii: literatură, economie, biologie, psihologie, sociologie, istorie, geografie etc. Aceste informaţii se referă la temele solicitate de utilizatori, cărţile care au în cuprins aceste teme şi paginile la care se află temele respective. La începutul anului 2001 a fost introdus în această bază un index alfabetic CZU, ediţia prescurtată, împreună cu clasificările corespunzătoare. În prezent, acest tezaur se actualizează astfel:

1. prin bibliografierea cărţilor din fondul bibliotecii, ţinând cont, în primul rând, de temele cerute de utilizatori;
2. prin adăugarea la termenii aflaţi în baza de date, unde este cazul, de clasificări CZU;

Tezaurul se realizează utilizând următoarele reguli:

1. termenul, sau subiectul, se scrie la forma nearticulată, numărul singular, cu excepţia unor sintagme, domenii sau cuvinte a căror formă uzuală rămâne neschimbată (ex. Finanţe publice, Comunicaţii, etc.);
2. evitarea omonimiilor se face folosind paranteze pentru stabilirea domeniului de activitate sau subiectului pe care îl tratează în cadrul aceluiaşi domeniu:

- calculator (structură); calculator (programare); calculator (viruşi);
- melc (zoologie); melc (construcţii de maşini);

BDD-A19244 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:04 UTC)

3. problemele legate de sinonimie sunt rezolvate cu ajutorul cuvântului „vezi”

- atracţie universală vezi Gravitaţie
- stea căzătoare vezi Meteor

4. termenii sau subiectele care conţin sintagma „vezi şi” au rolul de a face legătura cu alţi termeni asemănători (înrudiţi) ai aceluiaşi domeniu sau pot avea rol complementar pentru subiectul căutat:

- Grădinile Semiramidei vezi şi Cele şapte minuni ale lumii;
- FoxPro vezi şi Visual FoxPro;

Referinţele critice şi textele scrierilor literare aflate în bibliografia şcolară al căror titlu nu este şi titlu de carte, analiza stilistică a unei opere, referinţele critice la o operă, viaţa unui scriitor cu date bibliografice, etc. pot fi găsite în baza de date astfel:

1. numele scriitorului, urmat în paranteză de titlul scrierii şi litera „t” când este vorba de text
   - Eminescu Mihai (Dintre sute de catarge)t
2. numele scriitorului, urmat în paranteză de titlul scrierii, pentru referinţe critice la text
   - Eminescu Mihai (Dintre sute de catarge)
3. numele scriitorului, urmat în paranteză de cuvântul „opera” – referinţe critice la întreaga operă a scriitorului
   - Eminescu Mihai (opera)
4. numele scriitorului, urmat în paranteză de cuvântul „viaţa” – viaţa scriitorului cu date bibliografice
   - Eminescu Mihai (viaţa)

Programul pentru actualizarea bazei de date permite adăugarea de înregistrări noi, modificarea sau ştergerea celor aflate în bază. Adăugarea de înregistrări noi se face ţinând cont de reguliie de mai sus. Pentru termenii care au CZU, programul permite şi adăugarea uneia sau mai multor clasificări.

Pentru a ataşa un subiect la o carte, din baza de date carte se selectează titlul dorit, iar din baza de termeni subiectul, legătura între carte şi subiect făcându-se prin apăsarea unei taste. După alegerea subiectului, bibliotecarul poate trece intervalul de pagini la care este tratată tema respectivă. Selecţia se face alegând din baza de date unul sau mai mulţi termeni, obţinându-se, în final, lista titlurilor ce îndeplinesc condiţiile cerute.

BDD-A19244 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:04 UTC)

În cazul termenilor sinonimi care au în sintaxă cuvântul „vezi", programul va face direct selecţia, fără a mai fi necesar să alegem termenul sinonim. Ex.: dacă alegem subiectul „Atracţie universală vezi Gravitaţie" sau subiectul „Gravitaţie" se obţine aceeaşi listă de titluri.

Pentru termenii sau subiectele care conţin sintagma „vezi şi", calculatorul va selecta atât titlurile care se referă la termenul căutat iniţial, cât şi cele la care se face trimiterea. Ex.: pentru „FoxPro vezi şi Visual FoxPro" se va obţine o listă ce va conţine cărţile care tratează limbajul de programare FoxPro, precum şi cele care se referă la Visual FoxPro. Pentru termenii la care s-a introdus CZU, programul face căutarea după CZU, obţinându-se o listă cu toate cărţile care au clasificarea corespunzătoare termenului dorit.

În cazul termenilor care au CZU, dar au fost ataşaţi şi la diferite titluri care au clasificări care diferă de cea corespunzătoare termenului căutat, programul va selecta din baza de date atât titlurile cu CZU-ul corespunzător, cât şi pe cele cărora le-a fost ataşat subiectul, la acestea din urmă având şi intervalul de pagini între care este dezvoltat subiectul căutat. Ex.: referinţele critice la poezia scriitorului Lucian Blaga vor putea fi găsite selectând subiectul „Lucian Blaga (poezia)", după clasificarea *821.135.1.09-1 Blaga, L.*, cât şi în diferite antologii de critică literară sau titluri care nu conţin această clasificare, dar le-a fost ataşat subiectul amintit.

În prezent, cele aproximativ 19.000 de articole din baza de date au făcut ca selecţia după subiecte să devină una dintre cele mai folosite în bibliotecă, fiind comparabilă cu selecţiile după autor, titlu sau orice cuvânt din titlu, subtitlu, cuprins. Pentru accesul de la distanţă, consider că acest tip de căutare oferă singura posibilitate de a afla informaţii despre conţinutul documentelor aflate în colecţiile unei biblioteci.

BDD-A19244 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:04 UTC)

Classification in the Interest of the Readers

Abstract

There were some rules that have been used at „G.T. Kirileanu" Library – Neamț during the organization process:

- The term / subject is written in an inarticulately form, singular number; exceptions: some collocations (ex. Public Finances, Communications etc).
- Homonyms will be avoided; using parenthesis, we will be able to give more informations about the domain of activity our subject bellongs to. Ex. computer (structure), computer (to create programs), computer (virus).
- Concerning synonimy, the problems will be solved by using specific terms, such as „see", that will send us to some related terms / subjects. Ex. FoxPro *see* Visual FoxPro

In the same time, TINLIB – a professional computer program – allows us to enrich the list of keywords, along with the inseration of new bibliographical recordings.

The database of „G.T. Kirileanu" Library is properly organized in this moment. It is used by a lot of readers and their number is growing permanently.

BDD-A19244 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:00:04 UTC)